

Het heiligenboek

Theresia van Avila (2). De heilige mystica Tom Zwaenepoel

Theresia van Avila wil haar kloosterorde hervormen door terug te grijpen naar de oorspronkelijke regels. Het 'begin' dateert uit de tweede helft van de twaalfde eeuw, als leken (vermoedelijk) tijdens kruistochten en bedevaarten overkomen naar het Heilige Land en zich vestigen in het Karmelgebergte. Daar bouwen ze een bidplaats die ze aan Maria toewijden. In de omgeving van de plaats waar volgens de traditie de profeet Elia verbleven heeft, leiden ze een beschouwend leven. Maria en Elia zullen op de Karmel een blijvende stempel drukken. Als reactie op de toenemende laksheid en oppervlakkigheid van bestaande kloosters wil Theresia voor de karmelieten een strenge discipline zonder luxe. In hun kledij uit zich dat in ruwe wollen gewaden en het verbod schoenen te dragen, in hun leefwijze in collectieve armoede, arbeid en bedelen. Ondanks grote hindernissen en tegenkantingen van haar medezusters zet Theresia de kloosterhervorming door.

Theresia is een van de beroemdste mystici onder de heiligen. Vol humor en ironie drukt ze haar gevoelens en ervaringen uit en in een eenvoudige taal behandelt ze moeilijke spirituele thema's. Haar geschriften beïnvloedden

de mystieke theologie en de Spaanse literatuurtaal ingrijpend. In haar autobiografie Boek van mijn leven (1565) beschrijft Theresia haar weg naar de definitieve bekering, haar mystieke ervaringen, extases, visioenen en eerste kloosterstichting. In 1566/1567 schrijft ze Camino de perfección (Weg van de volmaaktheid), een handboek voor het leven in haar kloosters met als centrale thema's liefde, innerlijke vrijheid, nederigheid en gebed. Door haar kritiek op de inquisitie en de onderdrukking van de vrouw in de Kerk en de samenleving moet ze de eerste versie herwerken. In Libro de las fundaciones (Boek van de stichtingen, 1573-1582) gaat Theresia in op de stichting van haar nieuwe kloosters met uiteenzettingen over het gebed. In 1577 ontstaat haar bekendste werk, Las moradas o Castillo Interior (De innerlijke burcht). Dit werk, dat behoort tot de klassieke wereldliteratuur, is een handleiding voor de geestelijke weg aan de hand van zeven woningen in een burcht.

In het boek omschrijft de 'grote Theresia' de ziel als een burcht, „bestaande uit een enkele diamant of een zeer helder kristal”. Ze legt uit: „Daarin zijn vele zalen, zoals er ook in de hemel vele woningen zijn. Want goed

beschouwd is de ziel van een rechtvaardige niets anders dan een paradijs waarin God zijn genoegen vindt. De innerlijke ruimte van de ziel is als een schitterende oosterse parel. In het middelpunt woont de levende God, die als een stralende zon aan de mens het zijn geeft: licht, warmte, onbepaalde groei kansen. Maar meestal is de glans van die zon afwezig, omdat de mens over de innerlijke diamant een zwarte doek heeft gegooit. Dat belet echter niet dat de zon er elk ogenblik is.”

Theresia groeit in haar geloof en in haar roeping. Ze is lange tijd op zoek en voortdurend in discussie met biechtvaders en theologen van haar tijd. Met de 'theologie van de ervaring' baant de geëmancipeerde zuster een weg in de samenleving en de Kerk. Haar zoektocht wordt in 1970 beloond, als Paulus VI haar (en Catharina van Siena) verheft tot eerste 'kerklerares'. Vandaag geeft Theresia aan iedere gelovige de moed om de eigen, door God gezegende weg te vertrouwen. Hierbij speelt het geen rol of die weg recht, krom of rond is. Belangrijk is dat hij via een echt beleefd en doorleefd geloof naar God en de mens leidt. Voor Theresia zijn gebed, nachtwaken, boete en vasten geen doel op zich,

maar staan ze ten dienste van de Kerk en van de wereld. Met een gevoel voor essentie kan de mens God zichtbaar maken in de koude, hectische en agressieve wereld.

De heilige Theresia is een groot voorbeeld voor de vrouwelijke emancipatie van vandaag. In de Weg van de volmaaktheid noteert ze: „Als ik naar onze tijd kijk, vind ik het helemaal niet correct dat men sterke vrouwen die vol goede moed zijn, alleen veracht omdat ze vrouw zijn.”

Tom Zwaenepoel, *Het Heiligenboek. Levenswijsheid van honderd en enige heiligen*, Lannoo, Tiel, 2008, 345 blz., 19,95 euro, ISBN 978 90 209 8041 7.

Omroep

3 september, 22.10 uur, VRT één. Eerste aflevering in een serie van tien *Brazilië voor beginners*. Tien bekende Belgen onderzoeken de toestand van hun vakgebied in een van de snelst groeiende economische grootmachten ter wereld. Vandaag strafpleiter Jef Vermassen over de criminaliteitsplaa.

4 september, 21.50 uur, Canvas. Aflevering 2 (van vijf) in de serie *De laatste getuigen*, waarin Lukas Vander Taelen met veertien Belgische overlevenden terugkeert naar de concentratiekampen waar ze tijdens de Tweede Wereldoorlog werden vastgehouden. Van-daag „Ge waart geen mens meer”, over het leven in de kampen.

5 september, 21.10 uur, Canvas. Eerste aflevering van *De vloek van Osama*, vijfde serie van Rudi Vranckx over de tien jaar die verliepen sinds de aanslagen van 11 september 2001. Vranckx trekt naar alle frontlijnen van de zogeheten 'oorlog tegen het terrorisme' en toont hoe de wereld voor ieder van ons is veranderd.

6 september, 22.05 uur, Canvas. *The Truth about Violence*, BBC-documentaire over de agressie en gewelddadigheid die in ieder van ons zit. Ook wij zijn potentiële moordenaars.

De vrome kudde

Politie? Ingezonden door Jan Umans

Een federaal agent stapt het erf van een afgelegen boerderij in West-Vlaanderen op en spreekt de oude boer aan:
– Ik moet uw boerderij inspecteren op illegale drugs.

De boer zegt bedaard:
– 't Is goed vintje, mo goa nie in die weie dare.

De agent ontploft bijna en roept:
– Mijnheer, ik handel onder de autoriteit van procureur Rubens.

Hij gaat in zijn achterzak en haalt trots zijn badge boven.
– Ziet u dit? Ik ga waar ik wil, ik sta waar ik wil, op elk veld. Zonder uitleg! Is dat duidelijk?

De oude boer knikt beleefd en gaat weer aan zijn werk. Enkele minuten later hoort hij luid schreeuwen en ziet hij de agent rennen voor zijn leven met een grote stier achter zich aan die bij elke stap dichterbij komt. De agent ziet eruit of zijn einde nabij is.
De oude boer rept zich naar de omheining en roept:
– Je badge, je badge, toon'em je badge!

Wijsheid? Ingezonden door Cyriel Nijs

Een vrouw maakt zich zorgen over de toekomst tot ze trouwt.

Een man maakt zich pas zorgen over de toekomst wanneer hij trouwt.

Een succesvolle man is er een die meer geld verdient dan zijn vrouw kan verteren.

Een succesvolle vrouw is er een die een dergelijke man kan strikken.

verboden gezel- schapsspel	grote bijl verbruiker	trilling	familieid roof- dier	eenjarig dier boom					7
woud vat		vuilnis- belt							6
		grondsoort gevangenis- bewaar- der			pers. vnw. land- afslijting				1
ge- wapend geleide								ingedikt sap	
verlich- tings- middel	voor- zetsel			zeer mobiele telefoon					deel
				ver- zameling					
plaats in Frankrijk					groente landbouw- werktuig				2
				rent- meester					8
gedorste halmen				her- kauwer					5

Tijdschriften van 'De Puzzelaar'
vindt u in de perswinkel.

DE PUZZELAAR

© De Puzzelaar

**Oplossing van de puzzel van
vorige week: CENTRALE**

1	2	3	4	5	6	7	8
---	---	---	---	---	---	---	---

In onze Kerk mag best wat meer gelachen worden. Dat blijkt ook de uitdrukkelijke wens van heel wat lezers. Die proberen we in deze rubriek op hun wensen te bedienen. Wekelijks één of meerdere mopjes, leuke anekdotes, bedenkingen, woordspelingen... Kent u er nog een leuke? **KERK & Leven** • **Vrome Kudde**, Halewijnlaan 92, 2050 Antwerpen, fax 03 210 08 49, e-mail devromekudde@kerknet.be.